

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Lüderi Menckenii, IC. Facult. Iurid. Lipsiensis Ordinarii
Tractatio Synoptica Institutionum Iuris Iustinianearum
Theoretico-Practica**

Mencke, Lüder

Lipsiae, MDCCXXXV

VD18 11839880

Tit. II. De Vi Bonorum raptorum.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18253

dem a fure ejusque hærede repetit. l. 7. §. 2. ff. d. condict. furtiv. d. §. 19. Hodie hæc suum tum quoque præstat usum, quando fur laqueo punitus est. a. l. 7. §. 1. ff. d. cond. furt. l. un. C. quand. Act. Civil. Criminal. præjud. De Jure Sax. Elect. conf Dec. El. 86. it. Raub. Mand. d. A. 1719. §. Wir wollen.

TIT. II.

De Vi Bonorum raptorum.

Origo hujus actionis : & quid in eam veniat.

QUI vi res alienas rapit, tenetur quidem etiam Ex Julian. l. 2. §. 10. d. vi bonor. rapt. §. 1. 14. §. 12. præ quod mes. furti: quis enim magis alienam rem invito domino contrectat, quam qui vi rapit? ideoque recte dictum est, eum improbum furem esse: sed tamen propriam actionem ejus delicti nomine raptor introduxit, quæ appellatur *Vi bonorum raptorum*: & est intra annum, quadrupli: post annum simpli. Quæ actio utilis est, etiam si quis unam rem, licet minimam, rapuerit. Quadruplum autem non totum pœna est, sicut in actione furti manifesti diximus, sed in quadruplo inest & rei persecutio: ut pœna tripli sit, sive comprehendatur raptor in ipso delicto sive non. Ridiculum enim esset, levioris conditionis esse eum, qui vi rapit, quam qui clam amoveret.

Adversus quos datur.

1. Ita tamen competit hæc actio, si dolo quis rapuerit. Qui aliquo errore ductus, rem suam esse existimans & imprudens juris, eo animo rapuerit, quasi domino liceat etiam per vim rem suam auferre a possessoribus; absolvi debet. Cui scilicet conveniens est, nec furti teneri eum, qui eodem hoc animo rapuit. Sed ne, dum talia excogitantur, inveniatur via, per quam raptores impune suam

Ff 2

exer-

exerceant avaritiam; melius Divalibus Constitutionibus pro hac parte prospectum est, ut nemini liceat vi rapere rem mobilem, vel se moventem, licet suam eandem rem existimet: sed, si quis contra Statuta Principum fecerit, rei quidem suæ dominio cadere: sin autem aliena res sit, post restitutionem ejus, etiam æstimationem ejusdem rei præstare.

* v. L. 7. C. Quod non solum in mobilibus rebus, quæ rapi possunt, Constitutiones obtinere censuerunt; sed etiam in invasionibus, quæ circa res soli fiunt: ut ex hac causa ab omni rapina homines abstineant.

Quibus detur.

Ex Ulp. l. 2. Sane in hac actione non utique expectatur rem in bonis actoris esse. Nam, sive in bonis sit, sive non; si tamen ex bonis sit, locum hæc actio habebit. Quare, sive locata, sive commodata, sive etiam pignorata, sive deposita sit res apud Titium, sic ut intersit ejus, eam rem per vim non auferri, veluti, si deposita re culpam quoque promisit, sive bona fide possideat, sive usumfructum quis habeat in ea, vel quod aliud jus, ut intersit ejus, non rapit: dicendum est, ei competere hanc actionem, non ut dominium accipiat, sed illud solum, quod ex substantia ejus oblatum esse proponatur. Et generaliter dicendum est, ex quibus causis furti actio competit in re clam facta, ex iisdem causis omnes habere hanc actionem.

I.

Rapina est delictum privatum, quo *palam dolose & per Violentiam* res aliena mobilis *lucri causa contrectatur.* P. R. §. I. f. b. Hæc dividitur in nec manifestam & manifestam. *Nec manifesta* est, in qua raptor non apprehenditur *l. 1. ff. h. cujus intuitu etiam furti nec manifesti actio*

Pr. §. I. I. h.

actio datur in duplum. *d. l. j. l. 88. ff. d. furt. PR. J. b. Manifesta est, in qua raptor deprehenditur.* Ex ea conceditur quoque furti manifesti actio *a. PR. J. b. l. 80. §. 3. l. 52. f. ff. d. furt.* qua mitior est vi Bonorum raptorum Actio, cum illa sit mere pœnalis, hæc mixta. *PR. J. b.*

II. Rapina *producit Actionem Vi Bonorum raptorum*, quæ est prætorialia, personalis, pœnalis mixta *d. PR. famosa, l. 1. ff. d. his qui not. infam.* competens iis, *quorum interest*, rem mobilem, licet minimam, *PR. J. b. vi ablatam non esse §. II. J. b. eorumque hæredibus, adversus raptorem, non illius hæredes l. 2. §. f. ff. b. intra annum in quadruplum, post annum in simplum. PR. J. b. Quadruplatur autem, agente Domino, ipsa rei æstimatio, non Domino id quod interest. l. 2. §. 22. ff. b. §. II. J. b. l. 21. §. 2. ff. quod met. caus.* Hæc actio *hodie* non est abrogata, sed infrequens. Ita *visum E. J. L. M. Jun. 704. a. l. 41. ff. d. O. S. A. Conf. X. l. 3. a. 43. 47. O. P. S. t. 31.*

III. Actio Vi Bonorum Raptorum pro affini agnoscit *condictionem ex Lege 7. C. unde vi, §. I. §. 1. I. h. J. b. eaque est, qua is, cui per rapinam rei mobilis, vel per invasionem rei immobilis, possessio ablata est, agit adversus raptorem & invasorem, ut rei possessionem restituat, & si fuerit propria ejusdem, jure suo excidisse, si aliena ad illius æstimationem præstandam obligatus esse, declaratur. d. l. 7. d. §. I. j. L. 13. ff. quod met. caus. (a)*

(a) *Vis est, quoties quis id, quod deberi sibi putat, privatim extorquet, atque non per judicem poscit. a. l. 13 ff. quod met. caus.*

Ff 3

Atque

Atque hæc condictio Jure imperii approbata est in *Ord. Cam. Wormat. d. A. 1521. t. 32. §. 2. R. J. d. A. 1532. §. 15.* In *Saxonia* vero receptum est, quod in vasor hujusmodi dominio rei suæ non excidit, sed rem alienam, quam abstulit, restituere, partique 30. solidorum emendam & Judici pœnam arbitrariam solvere compellitur. *a. R. l. 3. a. 43. 47. j. l. 37. d. legib. ceu resp. F. J. L. Mens. Jan. A. 707.*

IV. Ad Rapinam prope accedit (1) *Robbaria* s. *Grassatio*, ein Raub, atque hæc est *deprædatio* hostilis ac violenta *l. 3. §. 2. 3. ff. d. vi & vi arm.* qua *cum violatione securitatis publicæ* homines spoliantur, ipsisque bona auferuntur. *a. l. 28. §. 10. ff. d. Pæn. O. C. a. 126.* Ea punitur ultimo supplicio *dd. ll.* quod gladio infertur *d. art. 126. R. l. 2 a. 13. P. 4. C. El. 35. §. fin.* nisi consuetudo loci aliud supplicii genus receperit. *d. art.* In *Saxonia Electorali* præterea rei *cadaver* facta executione *rotæ* imponitur *d. C.* (2) *Latrocinium*, eine Mordthat Beraubungs halber, quod est *homicidium* spoliis sive *lucris causa* commissum. Hoc punitur Jure Civili capitaliter, & accedentibus circumstantiis aggravantibus, latrones furcæ affiguntur. *l. 28. §. 10. 15. d. pæn. Jure imperii* latrones *rota* contunduntur. *O. C. a. 130. 137.* Idemque *apud Saxones* attenditur. *R. l. 2. a. 13. §. alle. P. 4. C. El. 5. 35. §. f.*

TIT. III.
De Lege Aquilia.

Summa Capitis primi.

DAMNI injuriæ actio constituitur per Legem *Ex l. 2. ad leg. Aquil.* Aquiliam. Cujus primo capite cautum est, ut, si quis alienum hominem, alienamve quadrupedem, quæ pecudum numero sit, injuria occiderit; quanti ea res in eo anno plurimi fuerit, tantum domino dare damnetur.

De quadrupede, quæ pecudum numero est.

1. Quod autem non præcise de quadrupede, sed de ea tantum, quæ pecudum numero est, cavetur, eo pertinet, ut neque de feris bestiis, neque de canibus cautum esse intelligamus: sed de iis tantum, quæ gregatim proprie pasci dicuntur: quales sunt, equi, muli, asini, oves, boves, capræ. De suis quoque idem placuit. Nam & suis pecudum appellatione continentur: quia & hi gregatim pascuntur. *Ex Marc. l. 65. §. 4. de leg. 3.* denique & Homerus in Odyssea ait, sicut Aelius Mar- cianus in suis Institutionibus refert:

Δήεις τόγχε σύσσι παρήμενον, αἱ δὲ νέμονται.

Παρ Κόρακος πίτην, ἐπὶ τε κρήνη Ἀρεθύση.

*Invenies hunc assidentem suis, qui pascuntur
Juxta Coracis saxum, & juxta fontem Arethusam.*

De injuria.

2. Injuria autem occidere intelligitur, qui nullo jure occidit. Itaque, qui latronem occiderit, non tenetur: utique si aliter periculum effugere non potest.

De casu, dolo, culpa.

3. Ac ne is quidem hac Lege tenetur, qui casu occidit: si modo culpa ejus nulla inveniatur. Nam

Ff 4

alioqui

